

Spirit of Bosnia / Duh Bosne

An International, Interdisciplinary, Bilingual, Online Journal
Me?unarodni, interdisciplinarni, dvojezi?ni, online ?asopis

HILADARKA: FILMSKA KRITIKA

Lejla Panjeta

Skoro svaka doma?a produkcija zemalja iz regiona inklinira u nekom smislu ka ideološkim rakursima zemlje iz koje potie film. Takođe može biti (i ?esto jeste) postavljena u vrijeme rata ili postratnog perioda u kome se utjecaj sukoba reflektira na sadašnjost. Ne samo zato što se radi o komediji, nevjerovatna ?injenica je da u filmu Hiljadarka ne postoji nikakva veza sa sukobom i proteklim ratom, niti su na bilo koji na?in vidljive neke nacionalisti?ke tendencije. Ne postoji nikakav nagovještaj o ovoj temi i budu?em raspadu Jugoslavije, bilo u replikama ili u gluma?koj improvizaciji ili specifi?nim govornim dijalektima. Kao da je produkcija bila izolovana dovoljno dugo da se sje?anje na sukob na prostoru bivše Jugoslavije potpuno izbrisalo, što je u manjoj ili ve?oj mjeri tematski okvir za skoro svaki film iz ove regije u posljednje vrijeme. U Hiljadarci, proteklih pedeset godina istorije ne postoji, a film nas uvodi u postavku pri?e centrirane oko sukoba izmedju individualnosti i konformizma, koji se ogleda u pri?i od prije pola vijeka. Kroz Hiljadarku se reflektuje bivši socijalisti?ki sistem u svakodnevnom životu, ljudskim odnosima i državnim strukturama u mikro socijalnoj strukturi (mali rudarski gradi? Banovi?i) koji je metafora za socijalni sistem sredine prošlog vijeka, tj. današnji društveni i individualni odnos prema onima na vlasti.

Ovaj film, ?ija se radnja dešava u Jugoslaviji nakon Drugog svjetskog rata, nema nikakve konotacije ili refleksije na nedavni rat na ovim prostorima. Autor scenarija, Zilhad Klju?anin, istaknuti i poznati bosanski pisac, u svom djelu koje je ?vrsta platforma filma, ali i književno djelo *per se*, izvrsno je izradio podzaplete i skoro šekspirijanske sporedne likove doveo do savršensva u komi?nom manipuliranju tragedijom naracije o glavnom liku. Tragikomi?ni žanr je izuzetno dobro postavljen u interpoliranim komi?nim scenama i atmosferi sretnog završetka, sa nezaobilaznim zaklju?kom o nadrealnosti situacija u kojima je zate?en glavni lik bizarnom igrom sudbine. Tok događaja je utoliko smiješan koliko je ozbiljan u shva?anju nevjerovatnosti i nepredvidivosti ljudske prirode suo?ene sa misterioznom višom silom vladanja. Pri?a Hiljadarke je u osnovi pri?a o borbi i preživljavanju individualnosti u vremenima u kojima je društveno blato zagadilo ljudskost.

Glavne uloge u filmu tuma?e neka od najpoznatih imena kinemtografije ex-Jugoslavije, kao i mladi talentovani glumci iz regije. Atifa Kurtovi?a, glavnog lika – rudara izabranog za fotografiranje za lice na nov?anici od 1.000 dinara, odli?no tuma?i Branislav Trifunovi?, odišu?i energijom gluma?ke istine i preciznosti u prenošenju pri?e kroz hemiju svoje izvodja?ke brilijantnosti. Karikaturalni portret Tita u izvedbi Nikole Koje, je zaisigurno jedan od vizuelnih klimaksa filma. Kostimirana izvedba groteskno-nadrealisti?nog Maršala varira na nepogrešivoj liniji realne predstave Tita i žanrovski paradigmati?ne slike u komi?noj atmosferi bizarnog sna – jave socijalisti?kog sistema. Mlada i talentovana Aida Bukva izvrsna je u prenošenju emocija mimikom

i uvjerljivom igrom o?ima kojom gradi zadivljuju?e odnose.

Neosporno ukorijenjen u kinematografiji bivše Jugoslavije, zajedno sa hrvatskim i srpskim filmom, savremeni bosanski film razvija jedno kompaktno filmsko iskustvo u naraciji i autorskom stilu, jednako kao i u koprodukcijama sa susjednim zemljama. Ovo narativno jugoslovensko filmsko iskustvo reflektira se u novoj bosanskoj komediji Hiljadarka, filmu koji je produciran i sniman u Bosni, koproduciran i u gluma?koj podjeli, koja obuhvata poznate glumce iz Hrvatske, Srbije i Crne Gore. Ovo je istinsko jugoslovensko kinematografsko iskustvo u sektoru glume, iako ne u finansijskom smislu, s obzorom da se rijetko sre?e bezuslovna nov?ana podrška države u filmskom sektoru kakva je postojala u sistemu bivše Jugoslavije.

Lejla Panjeta

The preceding text is copyright of the author and/or translator and is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported License.